

گوں مردمء پہ نیکی ہبر بکن ات

وتسریں گپ اتران اے توسیپ اے وگشی اے لڑ

ہدائے رسول ﷺ گشیت: اے علم اے چہ ہمک پشپدان، عادل اش زورانت اے ائی اے چہ افراطگرانی توسیپ اے گوں اهل باطلانی هوری اے تاویل اے جاہل اش یات کن انت!

انچوش کہ مردمانی تھا رمبے هست انت کہ چہ ہاوند سبحانء کلام پاکء پیغمبر ﷺ رد زورانت پہ رنگے کہ منہج علمی ے سلف صالح پہ ما رس اتگ هست، سازگار نہ انت اے پہ نیگراہ اے مرادء پروردگارء مزنیں ارزشت اے یکرنگ نہ انت

چہ قرآن اے لہتے آیات کہ پہ بید چہ مسلمانانی بابت اے نازل بوتگ انت مسلمانانی ہاترا کارگرگ بنت اے خاصیں آیات، پہ درستان حکم صادرکن انت اے پہ قرآن اے ہدائے رسول ﷺ اے حدیثانی توسیپ اے پھم اے ہبران دینت، انچوش کہ مسلمانانی دل اے دماگان ردیں پھم اے ریشگ جتگ اے ماں آسرا چہ آیانی رواج اے کردان دگہ ڈولی ے سرجنت کہ گوں اسلام اے نیگراہ اے ہج نزیکی ے نہ داریت.

مارا ماں اے لڑانی درمیان اے پہ اے واجہ ہانی ردیں پکران پجاروکی بیت.

۱ - حدیث مشہور صحہ ابن عبد البر، وروی عن احمد بن حنبل: انه قال: هو حدیث صحیح.

www.sanad.network
twitter: @sanadnetwork
facebook.com/sanadnetwork
youtube.com/sanadnetwork
instagram.com/sanadnetwork

سَنَد
S A N A D

دار الفقیہ
للنشر والتوزیع
DAR AL FAQIH
PUBLICATION & DISTRIBUTION

● آوہدء ہاوندء گیشتر چہ آیان ردی گپتگ ات کہ چہ شان اے عہدء سکی کنگ اے دیمے پدی روک بنت.

● ما مزنی اے گشتانگ اے ماں آیات چہ چنت نیمء درکارین:

● اے ہاوندی بیان نیکی اے وشرواجی کول اے کردی اے گوں ہم مچ کنگ ایت.

● ہاوندء نیکی اے وشرواجی زبان اے کردی اے چو نمازء زکاتء دیمء آورتگ چہ آیانی بوہگ کہ اے دوئیں چہ اہم اے بلکیں چہ اسلام اے پیلپایاں هست انت. انچوش اے زانگ بیت کہ نیکی اے وشتبی دراہیں کارانی رہبند انت کہ اللہ پاکء پہ آیان حکم داتگ.

ہبرء کسان کن

چہ اے آیات: (وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا) زانگ بوت کہ:

- اے آیات دراہیں مردم ہور بنت اے ایوک دیمگی مومن اے نیکی نہ انت.
- درستیں پگر ہور وشرواجی بیت اے ایوکء پہ شریں کردء بدی اے پھریز اے تھنا نہ بیت.
- ایوک پہ بنی اسرائیل نبوتگ اے اسلام اے امت ہم ہور بنت.
- حکم انگت هست اے رد کنگ نبوتگ.

ہر زھمیا درمانے هست
غیرچہ بدین اختلاف
علی بن ابی طالب کرم اللہ وجہہ

بیت نہ اے کہہ پاکیں کرارے بہ بیت. چوش کہ وھدے مسلمانیں مردم گوں گسے پہ نیکی ہبر بکنت، پہ آیان شریء ہیرے ماں دلء دارایت اے اے وشرواجی رہبند اے نیکیں وشتبی انت. (تفسیر ابن عاشور)

ہدائے رسول ﷺ گشیت: ہج وھد شما مومن بوت نکن ات داں ہما وھد کہ دوست بدارات وتی ہرات ہاترا آچیزے اے کہہ پہ وت دوست دارات، (بخاری و مسلم) انچوش کہ وھدے ماں مردء توانء نہ انت کہ گوں دراہیں انسانان نیکیں کار بکنت، ہداوندء حکم داتگ داں گوں آیان پہ نیکی ہبر بکن ات چیا کہ مردمے نتوانت گوں دراہیں انسانان کمک بکنت، ہمے چہ نیکیں رواج اے نیکیں ہبر اے بنت اے نسبت اے کر مہ کنت. (تفسیر بقاعی)

نیکیں ہبرء حکم گوں آورتگیں سکین ماں وت آیات اے چی انت؟

آریزیں برات گوں من اے آیاتء راہء دلگوش کن. ﴿وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ ۚ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ﴾ (سورہ بقرہ: ۸۳) بزان: وھدے ما چہ بنی اسرائیلء قول گپت کہ شما آبیء اللہء دگہ کسی عبادت مہ کن ات، اے گوں

مات اے پتء نیکی اے احسان بہ کن ات، اے ہمے پیمء گوں سیاد اے وارساں اے چورہ اے مسکینان اے گوں مردماں شریں اے نیکیں ہبر بہ کن ات، نمازاں برجم بدارات اے زکات دیان کن ات، بلے آبیء چیزے مردماں دگہ دراہیں بچ ات انت اے دیم اے ترینت انت. (۸۳)

اے آیات چہ بنی اسرائیلء جھلء کاران عہد اے کرار گپتگ انت:

- ماں عبادت اے اللہ توحید.
- کردء کول نیکیں گوں (پت اے مات، سیاد وارس، چورہ اے مسکینان)
- نیکیں گپت گوں دراہیں مردماں.
- نماز وانگ اے زکات دئیگ.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(بنگینچ گون هاوندہ نام ء کہ مزنیں بکشوک ء مہراورانٹ)

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على اشرف الانبياء والمرسلين سيدنا محمد المبعوث رحمة للعالمين و على آله و صحبه اجمعين.

پروردگار گشیت:

﴿ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهََ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴾ . ﴿ سورة بقره : ۸۳ ﴾ بزراں : وهدے ما چہ بنی اسرائیل ء قول گپت کہ شما ابدی اللہ ء دگہ کسری عبادت مہ کن ات ، ء گون مات ء پتہ نیکی ء احسان بہ کن ات ، ء ہمے پیم ء گون سریاد ء وارساں ء چورہ ء مسکنان ء گون مردمان شریں ء نیکیں ہبر بہ کن ات ، نمازاں برجہ بدارات ء زکات دیان کن ات ، بلے ابدی چہ چیزے مردمان دگہ دراہیوں بچ ات انت ء دیم اش ترینت انت . (۸۳)

تپاکی و شتبی ء پاندگ

وشتبی: یک رگ ء ریشگی وڑے ماں تہ ء انت کہ چہ آئی پنت ء کرد بے پگرہ چہ سساء دیم دئیگ بیت.

ء نیکیں وشتبی یک انسانی پاندگے انت کہ دراہیں نیکراہ پہ آئی لوٹگ بوتگ انت.

وشتبی ء دروشم سپتے انت کہ انسان ء فطرت ء گون بیت.

رہبند ء پاندگ، کارانی تہ ء مہکم بوتگ ء چو بھرہ بانگہ پیم ء نبوتگ ء جاہ ء ٹگے نزانگت.

اگان راستیں کار اے پیم انت گڑا جہل ء نیشنانک پہ چے؟

پہ راستی ء وشتبی ء ہترناکیں پُرشگ ء کپگے کہ مروچاں ما گون آئی ء دست ء پاد جنگیں وشتبی ء راہے انت کہ دراہیں آزمانی نیکراہ پہ آئی لوٹگ بوتگ انت ء پگرہ زانت ء ہرابی وشتبی ء شاہیم ء سپت ء انسانی بُنپدہ گون انت کہ ماں وتی حکماں جاگہ ٹگ ء نزانٹ انت، انوں اے کہ مروچی ماں پاندگانہ مہکمی گپت ء کرد ماں چاگرد ء سرہ چوش چہ یک نپر ء گلے ء چست بیتگ. اے دراہیں کار مارا اوشتگ ء پسو دئیگ ء پہ چنت جُست ء کہ گون آیاتے ہور بنت دیم وت لوٹ انت.

● آیا آیات ء دلگوش گور کنوک ایوک بنی اسرائیل انت انچوش کہ لہتیں وٹمی کن انت یا اے امت ہم ہور بیت؟ آیا کانودہ آیات ء زہم ء آیات رد کتگ ء یا اے کہ آیات چہ حکماں زورگ بیت؟

● سبب چہ (ناس - مردم) ماں آیات ء تہ ء کجام گس آنت؟

● سبب چہ وشتبی ء نیکی ماں آیات ء چی انت؟

● پہ نیکی ء ہوربتیگ ء ہبر ء زور پردئیگ گون سکینے کہ ماں وت آیات ء اتکگ چی انت؟

اے آیات پہ کجام گساں گتگ بوتگ؟

یک وهدے تہ ء امام فخرالدین رازی ماں تفسیر کبیرہ ء ابن حبان اندلسی ماں بحر المحيط ء ماں قرآن ء لہتیں دلیل آرگ بوتگ کہ بیدہ چہ آہانی وانگ ء گرانہائیں سکیناں پہ محمد ء امت ء آیانی زندہ بے دسترنده هج کن انت. انچوش کہ اے دوئیں سسا سراچاں گشتگ : ابوجعفر، محمد باقر ء چوشیں پنت داتگ کہ اے آیات پہ درستاں پڈرہ زاہر ء ابر انت ء نلوئیت کہ تخصیص بکنیں ء اے چمشانک مہکم ترانت. (تفسیر رازی و بحرالمحیط) ء دلیل ایش انت کہ موسی ء ہارون گون وتی مزن شانہ گون نرمی ء آرامی فرعون اش حکم دات ء انچوش مٹے پیغمبر ﷺ ء پہ نرمی ء ترندی ء یل دئیگ ء حکم داتگ. پروردگار گشیت: ﴿ اذْعُ إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ ﴾ {نحل: ۱۲۵} (وتی رب ء نیمگ ء گون حکمت ء شریں نصیحت ء توار بکن).

﴿ وَلَا تَسْأُوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسْأَلُوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ ﴾ {انعام: ۱۰۸} ء زاہ ء بد مہ کن ہمایاں کہ اے آبد اللہ ء آیانی عبادت کن انت ، پرچا کہ گڑا آ ہم زاہ ء بد کن انت اللہ ء چہ بے علمی ء

﴿ وَإِذْ أَمَرُوا بِاللُّغْوِ مَرُوءًا كِرَامًا ﴾ {فرقان ۷۲} ء وهدے چہ بیہودئیں کارانی گش ء گوزانت گڑا گون شرافت ء گوزانت

﴿ وَأَعْرَضَ عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴾ {اعراف: ۱۹۹} چہ جاہلان یک کرے بہ بٹے

ابن عجیبہ اے آیات ء تفسیر ء تہ ء گشتگ: چہ بنی اسرائیل ء ہر عہدہ کرارے کہ گرگ بوتگ ؛ ہما عہدہ کرار ہم چہ محمد ء امتی ء گرگ بوتگ. ء اے حکمت ء گشگ آیانی کسہ ہاں آیانی بدیاں پہ ما ماں قرآن ء ہست انت تاں چہ آ چیزانی تہ ء کپگ ء بہ پھریزیں داں چوش مہ بیت ، آیانی پیم ء بیران بٹیں. (تفسیر ابن عجیب)

دراہیں مفسر گون ایشی ء ستک اش ہست کہ

اے سکین گون محمد ء امتی ء یکجاہ بنت ء آیات پدی بوتگ انت رد نہ انت.

آلوسی ء گشتگ : ہرکس بگوشیت اے آیات ء

دیمی اسلام ء امت انت ء قول حکم انت یا اے کہ گون آیات ء جہاد رد بوتگ انت یا مراد چہ (مردم ماں آیات ء) نیکیں امتی انت، بید اشی ء کہ نیکیں گپت گون گُپر ء چشیناں شَر نہ انت، بید ایشی ما حکم درگپتگ تاں آیات بدعا ی بکنیں ء بدیاں مہ منیں ء گون آیات جنگ بکنیں ، چوشیں مردمے چہ سواب ء راہ ء دور شتگ. (تفسیرروح المعانی)

متب چہ (ناس = مردم) ماں آیات ء کجام گس آنت؟

آیات کریمہ چہ لسیں عہد ء کرارہ ہبر کنت کہ ہاوندہ آ چہ بنی اسرائیل ء گپتگ ات ء پیسہ گشگ بوتگ ات کہ لہتیں نہ لوٹ انت ء باور کن انت کہ اے یک المی انت ٹگے ء شان چہ ٹگے ء گون جتا زانگ بیت. شان ء پاندگ ء ارزش ہما وهدی لازم انت مردمے گون مردماں ء سیادہ وارساں بہ سگ ایت ء انسان ء اجازت انت کہ وهدے گون ابیدہ وتی سیادہ مردماں ڈیک وارت ء سگ ایت پاندگ ء ارزش ء رہبند اوشتوک نہ بیت. چوشکہ پروردگار ء گشتگ : ﴿ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ إِنْ تَأْمَنَهُ بِقِنطَارٍ يُؤَدُّهُ إِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ إِنْ تَأْمَنُهُ بِيَدْتَارٍ لَا يُؤَدُّهُ إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ فَإِمَّا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمِّيِّينَ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ، بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴾ {آل عمران: ۷۵-۷۶} چہ اہل ء کتاباں لہتیں انچیں مردم ہم ہست کہ تو مزنیں گنجے آیانی گورا امانت بہ کن ئے آ ترا پدا دینت ئے ء لہتیں انچیں ہم ہست کہ یک دینارے آیانی گورا امانت بہ کن ئے ترا نہ دینت ئے تاں ہر وهدی آیانی سرا نہ اوشت ئے چش پمیشکا کن انت کہ ایشانی گُشگ انت مٹے سرا بے واندهیں مردمانی مال ء وِرگ ء ہج گناہ ء جُست پرس نیست انت ء اللہ ء سرا پہ زانت دروگ بندانت ، چوش وت ہم زان انت ، بلے ہرکس وتی عہد ء کرارہ وپا بہ کنت ء پھریز کاری بکنت ہج شکے نہ انت ہاوند پھریزکاراں دوست دارایت،

گڑا چون بوت کنت کہ ہاوند چہ آیات عہدہ کرار بہ گپت کہ چہ آیات زانگ بہ بیت کہ اے پیمیں وشتبی ء پاندگ پہ یک جاگہ ہاسیں بنت؟

بزاں چہ اے آیات ء زانگ بیت کہ مراد چہ آیات ء پہ دراہیں مردماں بوتگ ء رہبندہ ارزش ء پاندگ ٹگ ء جاگہ ے نزانٹ ء ہما کسے کہ گوشنت : اے پروردگار ء فرمان ء دراہیں مردم یکجاہ بنت ، گیش کنیں چہ : حضرت علی بن ابی طالب، امام محمد بن باقر، عطاء بن ابی رباح، ہما پیم کہ سیوطی ء چہ ماں منثور ء نقل کتگ ء چمشانکے چہ مفسرانی شیخ ابن جریر طبری ، فخر رازی ، ابن کثیر ، ابن حبان اندلسی، قرطبی ، ماوردی، صاوی، بروسی، بقاعی ء ابن عاشور ماں تفسیراں ہم ہمیش انت.

مارا چنکس لوٹ ہست دانکہ پہ علامہ قرطبی ء اے گال ء ماں آیات ء اے تفسیر ء پگر

بکنیں کہ فرمان کنت : پہ انسان ء شرتر انت داں ہبری مردمانی دیم ء ہم ء دروشمے پہ ہمک مردم نیکیں ء بدینہ ء ، پہ اہل سنت یا کہ بدعت دیم ء بے شک ء وشروی بہ بیت،، ہمے ہاترا ، آیات : ﴿ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا ﴾ دراہیں مردماں ہور بنت.

متب چہ وشتبی نیکیں ماں آیات ء چی انت؟

نون چہ آیات ء چوش مالوم بیت کہ پہ درستاں ہور وشتبی ء دروشم یک پیم ء بوتگ ء پہ یکی ء ہاسیں مردمے ء ایوک مہ بیت؛ چہ ایشی اے پیمیں زانگ کہ گون گپت ء کردہ یکجاہ بیت پہ پت ء مات، بتیم ء مسکیناں ڈک نہ وارت کہ چہ آئی پہ درستیں مہلوک ء بئیت کہ چہ آئی پہ یکی چارگہ ایر بہ بیت.

چہ ابن عباس ء روایتے دیم ء اتکگ کہ اے مانہ پہ یکی ء کنت، بلے پہ اے ستاں پھریزہ ابن کثیرہ پہ پچییں دیدہ آورتگ کہ باز تفسیر گون (حُسن ،، دروشم) ء کال کہ آئی ء یکی یے بہ کنت درستانی مانہ گار نہ کنت ء گون آیانی تہ ء یکجاہ بیت. بزراں : گون آیات شری ء گون ہبر کن ات ء آیانی دیم ء ہم بہ بئیت. ء ماں آ کار ء جوانی ء زورگ ء ہرابی ء یل دئیگ ماں انت، انچوش کہ حسن بصری ماں اے آیات ء ﴿ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا ﴾ گشتگ: نیکیں گپت ء مراد ، کار ء پہ جوانی ء زورگ ء ہرابی ء یل دئیگ، سکیناں سبر، یل دئیگ ء درگوز کتگ ء گون نیکیں گپتاراں مردمانی دیم ء انت ہما پیم کہ پاکیں اللہ ء فرمان کتگ ء اے ماں ہمک وشتبی نیک ء رازی بٹیگ انت.

چہ امام محمد باقر ء روایت اتکگ کہ ماں اے تفسیر ء گشتگ ات: گون آیات انچوش ہبر بکن ات کہ دوست دارات آیات گون شما ہبر بکن انت. (تفسیر زادالمسیر ابن جوزی) لہتیں چہ پیش سلام گشگ پہ کتاب واہند ء ابید مسلماناں دگراں روا نہ انت ء عالم آیانہ گنہکار گشتگ انت : چہ آیات ء مراد : ﴿ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا ﴾ سلام گشگ انت. (تفسیر ابن کثیر)

چوش کہ آیات : ﴿ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا ﴾ پہ درستاں نیکیں ہبر گشگ بیت ء پہ اے رنگ ء یکی یے نہ انت.

حسن ظاہر و باطن

وشتبی ء دروشم گالے انت چہ آئی کساسے کہ مردم بہ توانیت گون دراہیں مردماں آئی ء کار بگپت ء باید انت اے وشتبی ء نیکیں گپتار چہ دل ء تہ ء چست بہ

